

ת"פ 16151/04/21 - מדינת ישראל נגד מוחמד אלנבארי

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 16151-04-21 מדינת ישראל נ' אלנבארי
בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי

בעניין: מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד זיו דניאלי

המאשימה

נגד

מוחמד אלנבארי ע"י ב"כ עוה"ד מוטי יוסף

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד זיו דניאלי

הנאשם - בעצמו

ב"כ הנאשם - עו"ד מוטי יוסף

הכרעת דין

רקע

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של הובלה והכנסה של בעלי חיים למשק ללא היתר בכתב מאת רופא וטרינר ממשלתי, בניגוד לתקנה 2(א) לתקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל) תשמ"ב 1982, החזקת גמלים לא מסומנים בניגוד לתקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (סימון גמלים) תשכ"ב 1962 והחזקת צאן לא מסומן בניגוד לתקנות 4 ו- 9 לתקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן) תשל"ט 1978, והכל ביחד עם סעיף 28(א) לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש] תשמ"ה 1985.

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 29.10.19, החזיק הנאשם בביתו 7 גמלים שגילם מעל 3 חודשים ו- 78 ראשי צאן. במועד שאינו ידוע, בין השנים 2017-2019, רכש הנאשם את הצאן בשוק שגב שלום, הובילו והכניסו למשקו, מבלי שהיה בידו היתר בכתב מאת רופא וטרינר ממשלתי. עוד נטען כי הנאשם החזיק בצאן שגילו עולה על 10 חודשים, כאשר הוא לא מחוסן ולא מסומן בתווית אוזן ממשלתית, כנדרש על פי דין, וכן כי החזיק בגמלים מבלי שסומנו בשבב תת עורי כנדרש בחוק.

3. הנאשם כפר במיוחס לו. הנאשם הודה בכך שהחזיק 7 גמלים שאינם משובבים, אך כפר בכך שגילם היה מעל 3 חודשים ועל כן, לאור גילם, לא נדרש שיבוב. לגבי הצאן, הגם שבפרוטוקול בו ניתן המענה נרשם שהנאשם אינו כופר בכך שהחזיק 78 ראשי צאן, לאחר שלב הסיכומים ובעוד הנאשם ממתן להכרעת דינו, הגיש הנאשם בקשה לתקן את הפרוטוקול שכן לדבריו, כפר בהחזקת ראשי הצאן ונפלה טעות בפרוטוקול. המאשימה התנגדה לתיקון הפרוטוקול. לעניין זה אתייחס בהמשך. הנאשם הודה בכך שלא היה בידו היתר להכנסת בעלי

עמוד 1

החיים למשקו ולהובלתם, אך לדבריו לא היה דרוש היתר.

4. ביום 13.7.22 נשמעו הראיות בתיק וכן סיכומי הצדדים.

מטעם ההגנה העיד מר ארז אהרון, מיחידת הפיצו"ח (פיקוח על צומח וחי) של משרד החקלאות (להלן: "אהרון"), והוגשו בהסכמה מסמכים שנערכו על ידו, לרבות הודעת נאשם שנגבתה על ידו ותמונות שצולמו על ידו.

מטעם ההגנה לא הובאו ראיות. הנאשם בחר שלא להעיד.

5. ב"כ המאשימה בסיכומיו ביקש להרשיע הנאשם.

ב"כ המאשימה הפנה להודעתו של הנאשם, ציין שהנאשם למעשה הודה בכל המיוחס לו, לרבות בכמות בעלי החיים, גילם, רכישתם, הכנסתם למשקו והובלתם.

לדבריו, גם ללא התמונות ניתן היה להרשיע הנאשם, והיעדר מזכר ביחס ל"שרשרת הראיות" בכל הנוגע לתמונות, אין בו כדי להפחית מעוצמת הראיות הקיימות.

לדבריו, אין כל בסיס ראיתי לטענות ההגנה לפיה הנאשם לא הבין את הדברים שמסר בהודעתו.

ב"כ המאשימה ציין ששאלת הבעלות על הגמלים והצאן אינה משמעותית, שכן העבירות של הכנסת בעלי החיים הובלתם והחזקתם, אינן מותנית בהיות מבצען הבעלים של בעלי החיים.

ב"כ המאשימה הוסיף כי הנאשם לא הביא לעדות את ילדיו, שלשיטתו הם בעלי הצאן, ולכן קמה נגדו החזקה לפיה לא היה בעדותם כדי לחזק את גרסתו.

ב"כ המאשימה הסביר כי נעשה חסד עם הנאשם עת נקבע סכום הקנס המנהלי, שכן ניתן היה לרשום לו דוחות נפרדים בגין העבירות השונות ואז סכום הקנס היה הרבה יותר גבוה.

6. ב"כ הנאשם טען שיש לזכות את הנאשם.

לדבריו, החקירה היתה רשלנית, היו מחדלים רבים והצטברותם יש בה כדי להביא לזיכויו של הנאשם ולו מחמת הספק.

לדבריו, גם אם נסמכים על הודאת הנאשם בעת חקירתו, לא ניתן להתבסס עליה לצורך הרשעה אלא דרוש "דבר מה" נוסף. לשיטתו, אין בחומר הראיות "דבר מה".

לדברי ב"כ הנאשם, נפלו כשלים בכל הנוגע לצילום שהוגש, העד לא תיעד כלל במזכר את הפעולות שעשה בכל הנוגע לצילום. העד לא ציין שהוא צילם את התמונות בטלפון הנייד שלו והוריד אותן מהטלפון באמצעות כבל USB. עוד טען כי בניגוד לפקודת הראיות הוגשו העתקים צילומיים ולא המקור, ולכן לדבריו, גם אם התמונות קבילות צריך ליתן להן אפס משקל. ב"כ הנאשם טען כי לא ניתן ללמוד מתוך התמונות כמה ראשי צאן היו במקום, לשיטתו, בשל עצלות העד לא ספר את ראשי הצאן ונסמך בעניין זה אך ורק על הודעתו של הנאשם.

ב"כ הנאשם טען כי לא נשמעה עדות מומחה לעניין גיל הגמלים, העד אהרון עצמו לא ידע לומר מהו גילם של הגמלים על אף שנשאל, ואין די בדברים שמסר בהודעתו בעניין זה.

לדבריו, לגמלים היה סימון על הגב והגם שהעד אהרון רשם את פרטי הסימון, לא נבדקו במסוף הנתונים אודות הגמלים.

עוד ציין, כי באחת התמונות שצולמו ניתן להבחין ב-2 נשים שנכחו במקום עם הצאן. מר אהרון לא רשם את פרטי הנשים, על אף ששוחח עם רועת הצאן והיא זו שקישרה אותו עם הנאשם אשר לא היה במקום. אף לא נגבתה ממנה עדות.

לשיטתו, בעלי החיים אינם של הנאשם ועובדה זו מתחזקת לאחר שנבדק כרטיס המגדל של ראשי צאן ובקר הרשום על שמו של הנאשם, ונמצא כי מעולם לא גידל בעלי חיים.

לטענתו, העובדה שהנאשם הוא זה שקיבל דוח ולא הנשים שהיו עם הצאן והגמלים בשטח, מלמדת על אכיפה בררנית ומקימה לנאשם הגנה מן הצדק.

לדבריו, לא הובאו ראיות לגבי ההובלה וההכנסה של הצאן למשק הנאשם, למעט אמירה אחת של הנאשם בהודעתו.

לדברי ב"כ הנאשם, בחירת הנאשם שלא להעיד, לא מהווה חיזוק ראייתי.

דין והכרעה

הכנסת והובלת בעלי חיים ללא היתר

7. תקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (הסדרת תנועת בעלי חיים בישראל) תשמ"ב 1982 מסדירה את החובה להכניס בעלי חיים למשק להובלים ולהוציאם רק על פי היתר. כך קובעת התקנה:

2. (א) לא יוציא אדם בעלי חיים ממשק, לא יובילם ולא יכניסם למשק אלא בהיתר בכתב מאת רופא וטרינר ממשלתי ובהתאם לתנאי ההיתר.

(א1) על אף האמור בתקנת משנה (א), הובלה רגלית למרעה של כבשים או עזים (להלן - צאן), הוצאה של צאן ממשק לצורך הובלה כאמור והכנסה למשק של צאן שהובל מהמרעה כאמור, אינה טעונה היתר, ובלבד שהתקיימו שלושת אלה:

(1) הצאן מסומן לפי תקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן), התשכ"ט-1969, או שאינו טעון סימון לפי התקנות האמורות;

(2) הצאן חוסן נגד מחלת הפה והטלפיים ב-12 החודשים קודם יציאתו למרעה ונגד מחלת הברוצלוזיס לפי תקנה 1א(ג) לתקנות מחלות בעלי חיים (ביעוד מחלת הברוצלוזיס בצאן), התשמ"ט-1989;

(3) ההוצאה למרעה מהמשק וההכנסה בחזרה מהמרעה למשק בוצעו בתוך פרק זמן שאינו עולה על 48 שעות.

(ב) ...

(ג) בתקנה זו, "בעלי חיים" - בקר, גמלים, חזירים, כבשים, עזים ועופות.

8. בעניינו של הנאשם אין מחלוקת כי לא היה בידו היתר להובלת בעלי החיים מאת רופא וטרינר. ב"כ הנאשם אישר זאת במפורש במענה שניתן לכתב האישום. הנאשם אף הודה בכך בהודעתו (ת/4-).
לא זו אף זו, הגושו מסמכים ת/8-10 המלמדים על כך שלא היה כל היתר להובלת בעלי חיים על שם הנאשם - לא מהמשק שלו אל מחוץ למשק, ולא מחוץ למשק אל תוך משקו.
9. ב"כ הנאשם טען שלא דרוש היתר להובלת בעלי חיים בהתאם לתקנה 2(א) שלעיל.
אין בידי לקבל טענה זו.
כפי שעולה מהוראות תקנה 2(א) שלעיל, הובלה רגלית של צאן למרעה והכנסתו בחזרה למשק, פטורה מהיתר רק אם הצאן מסומן ומחוסן כנדרש, ורק אם הצאן **חזר למשק ממנו הוצא** תוך פחות מ- 48 שעות.
תקנה זו מתאימה ליציאה היומית של הצאן למרעה, אך אינה חלה על ההכנסה הראשונית של הצאן אל משק הנאשם.
לא זו אף זו, ממילא לא מתקיימים תנאי התקנה האמורה שכן, הצאן של הנאשם אינו מחוסן ומרביתו אינו מסומן (ועל כך ארחיב בהמשך).
10. צודק ב"כ הנאשם כי במועד האירוע, ביום 29.10.19, אין ראיה לכך שהנאשם הוא זה שהוביל את הצאן, שכן הנאשם כלל לא נכח במקום בו נמצאו בעלי החיים בעת הגעת עד התביעה למקום.
מדברי העד ומהתמונות שצולמו (ת/7 תמונות 5, 6) עולה, כי מי שנכחו לצד בעלי החיים במקום הן שתי נשים - רועת צאן ואישה נוספת.
עם זאת, יש בתיק ראיות לכך שבין השנים 2017-2019, הנאשם הוא זה שהוביל את בעלי החיים והכניסם למשקו ללא היתר.
הראיות מבוססות על הודעתו של הנאשם (ת/4), שם סיפר כי רכש 90 כבשים אך 12 מתו ונותרו 78. הנאשם אישר שלא חיסן את הכבשים ולא סימן אותם, שכן, לדבריו, אינו יוצא למרעה. הנאשם אישר שהכבשים הכי צעירים הם בני שנתיים שלוש. לדבריו, הוא קנה את הכבשים מהשוק בשגב שלום, כל פעם קצת, והובילם ברגל לביתו המרוחק 2 קילומטר, מבלי שהיה בידו היתר העברה. לדבריו, הילדים שלו מטפלים בכבשים.
וידגש, לנאשם לא יוחסה בכתב האישום עבירה של הובלת בעלי החיים ביום 29.10.19, אלא יוחסה לו הובלה בין השנים 2017-2019, קרי, המועדים המצוינים בהודעת הנאשם המתייחסים למועד רכישת הכבשים והובלתם למשק (מועדים מדויקים אינם ידועים).
11. נוכח כל האמור, שוכנעתי מעבר לכל ספק סביר שהנאשם ביצע עבירה של הובלת בעלי החיים למשקו ללא היתר, בין המועדים 2017-2019.

החזקת גמלים שאינם משובבים

12. תקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (סימון גמלים), תשכ"ב-1962 (קובעת כדלקמן):
2. לא יחזיק אדם גמל שגילו עולה על שלושה חודשים ולא יעביר את ההחזקה בו אלא אם כן סומן בתווית ובשבב ויש בידיו תעודת רישום המעידה על רישום הגמל לפי תקנות 7 ו-7ב.
תקנה 2 הוספה לתקנות מחלות בעלי חיים (סימון גמלים), תשכ"ב-1962 במסגרת תיקון שבוצע בשנת 2018 (קובץ תקנות 8056 שפורסם ביום 8.8.18). תקנה זו נכנסה לתוקף 6 חודשים לאחר פירסומה, קרי ביום 8.2.2019.
13. הנאשם במענה לכתב האישום הודה בכך שהוא זה שהחזיק את הגמלים.
העובדה שהנאשם הוא זה שהחזיק בגמלים נלמדת גם מהודעתו (ת/4), שם אישר שמחזיק את הגמלים ליד ביתו. נתון זה נלמד גם מהדוח שערך העד אהרון (ת/1). אהרון הגיע לשבט אבו רקייק והבחין בצד הדרך, בתוך השטח, בצאן ובגמלים. הוא ניגש לרועת הצאן ושאל אותה למי שייכים בעלי החיים והיא מסרה לו את הטלפון של אביה,

הנאשם, אשר הודה בשיחה הטלפונית שבעלי החיים הם שלו.
14. הנאשם במענה לכתב האישום, כמו גם בהודעתו בכתב (ת/4) הודה בכך שהגמלים אינם מסומנים בשבב.
הנאשם אף הסביר בהודעתו מדוע סימן אותם במספר אך לא סימן אותם בשבב. לדבריו, בעת שסימן את הגמלים הבוגרים, עוד לא היה חוק שמחייב שבב והוא לא היה מודע לכך שתוקן החוק הנ"ל. (ת/4 עמ' 3 ש' 9).
העובדה שהגמלים אינם מסומנים בשבב צוינה במפורש גם בדוח שערך עד התביעה אהרון (ת/1).
15. הנאשם במענה לכתב האישום כפר בכך שגילים של הגמלים הוא מעל 3 חודשים.

ב"כ הנאשם טען בסיכומיו שלא הוכח כי גילם של הגמלים הוא מעל 3 חודשים.
אין בידי לקבל טענה זו.

הגם שגילם המדויק של הגמלים לא הוכח, הרי שהוכח מעבר לכל ספק סביר כי גילם הוא מעל 3 חודשים.

16. הנאשם עצמו מסר בהודעתו שיש לו 9 גמלים, שני הבכרים בני כחודשיים וחצי ושאר הגמלים בוגרים (ת/4 עמ' 3 ש' 4). הוא מסר שמחזיק את הגמלים בערך 8 שנים (ת/4 עמ' 1 ש' 6)
לא זו אף זו, הנאשם הסביר כאמור, כי בעת שסימן את הגמלים, החוק שמחייב סימון בשבב עוד לא היה בתוקף. מכאן עולה כי הגמלים סומנו לפני 8.2.19 (מועד כניסת החוק לתוקף), ועל כן במועד האירוע (29.10.19), לפי ההסבר שנתן הנאשם, גילם של הגמלים היה יותר מ-8 חודשים.
17. עד התביעה אהרון העיד שגילם של הגמלים הוא מעל שנה. כך לדבריו:
"אין מישהו שיכול להעריך גיל מסוים של גמלים, יכולים לפי גודל הגמל להעריך אם הוא מעל גיל שנה או מתחת. הגמלים שמוצגים בפני בתמונות אלו, לפי הניסיון שלי ולפי העדות של החשוד הם מעל גיל שנה" (עמ' 8/11-13).
"אני לא יכול להגיד אם הוא בן 6 או 10 אבל אני יכול להגיד אם הוא בכר צעיר או לא ואני אומר שהוא לא" (עמ' 8 ש' 16-17).
העד אף צילם את הגמלים, התמונות הוגשו לעיוני (ת/7).

עדויות של מר אהרון זכתה לאמוני המלא. עדותו לא נסתרה כלל על אף שנחקר בחקירה נגדית צולבת. עדותו קיבלה חיזוקים רבים בהודעת הנאשם ובתמונות שצילם. מטעם ההגנה לא הובאה כל עדות שתעיד אחרת.

18. נוכח האמור, שוכנעתי מעבר לכל ספק סביר שהנאשם החזיק 7 גמלים שגילם מעל 3 חודשים, מבלי שסומנו בשבב.

החזקת צאן לא מסומן

19. תקנה 4 לתקנות בעלי חיים (סימון צאן), תשל"ט 1978 קובעת כדלקמן:

4. לא יחזיק אדם, בשטח רשות מקומית, בתום שלושה חדשים מיום פרסומה של הודעה כאמור בתקנה 2, צאן בגיל עשרה חדשים ומעלה שלא סומן בהתאם לתקנות אלה.

תקנה 9 לתקנות בעלי חיים (סימון צאן), תשל"ט 1978 קובעת כדלקמן:

9. לא יקנה אדם, ולא ימכור, לא יוביל ולא יחזיק צאן אלא אם סומן לפי תקנה 5, למעט צאן עד גיל חודשיים המובל מהמרעה למשק בעליו.

20. הוכח בפני שהנאשם הוא זה שהחזיק את הצאן.

אמנם כפי שעולה מהדוח של עד התביעה אהרון (ת/1), מי שנכחה עם הצאן בשטח בעת הגעתו זו רועת צאן ולא הנאשם. עם זאת, העד ניגש לרועת הצאן שאל אותה למי שייכים בעלי החיים והיא מסרה לו את הטלפון של אביה, הנאשם, אשר הודה בפני העד בשיחה הטלפונית, שבעלי החיים הם שלו.
הנאשם בהודעתו (ת/4) שוב הודה בכך שהוא זה שהחזיק את הצאן.

21. אני ערה לכך שבפרוטוקול המענה לכתב האישום, נרשם - "אין מחלקות שהוא החזיק ב- 78 ראשי צאן", וכי

לטענת ההגנה נפלה טעות ברישום הפרוטוקול בעניין זה. ההגנה הגישה בקשה לתיקון פרוטוקול והמאשימה התנגדה לתיקון.

סעיף 68א(ד) לחוק בתי משפט [נוסח משולב] תשמ"ד 1984 קובע כי בעל דין ראשי להגיש בקשה לתיקון פרוטוקול בתוך עשרה ימים מיום שהומצא לו הפרוטוקול. בקשה זו הוגשה בחלוף כ-80 יום מהמועד בו הומצא הפרוטוקול לנאשם. מיום 7.8.1995

בשל חלוף הזמן ממועד רישום הפרוטוקול ועד הגשת הבקשה, זכרוננו אינו מאפשר לי לקבוע בוודאות אם הפרוטוקול מדויק או שנפלה טעות הקלדה. עם זאת, לא מצאתי כל חשיבות להכריע בבקשה זו, שכן בין אם הנאשם הודה בעובדה זו ובין אם לאו, המאשימה הציגה ראיות שיש בהן כדי להוכיח מעבר לכל ספק שהנאשם הוא זה שהחזיק בכבשים, גם מבלי להתבסס על המענה שניתן בעניין זה בכתב האישום.

22. הוכח בפני כי גילו של הצאן הוא מעל 10 חודשים.

הדברים נלמדים מהודעתו של הנאשם (ת/4). שם אישר שהכבשים הכי צעירים הם בני 2-3 שנים.

23. באשר לכמות הצאן שהחזיק הנאשם:

גם אם אתעלם מכך שבמענה לכתב האישום הודה שהחזיק ב-78 ראשי צאן, הרי שהמאשימה הוכיחה זאת בראיות שהוגשו.

כמות ראשי הצאן, קרי 78 ראשי צאן, נלמדת מהודעתו של הנאשם (ת/4), שם סיפר כי רכש 90 כבשים אך 12 מתו ונותרו 78. הדברים נלמדים גם מהדוח שערך העד מר אהרון (ת/1) וגם מעדותו של העד בבית המשפט (עמ' 7 ש' 16-20). העד אישר כי לדברי הנאשם הוא רכש 90 ראשי צאן שנתיים קודם לכן, 12 מתו, לא היו המלטות, ועל כן נותרו 78 ראשי צאן.

בחקירתו הנגדית מר אהרון אישר כי אם רשם שמספר הכבשים הוא 78 **לפי דבריו של הנאשם**, אז "זה אומר שלא ספרתי במדויק אלא **הסתמכתי על דבריו**" (עמ' 7 ש' 32).

24. לתיק החקירה הוגשו שתי תמונות אשר מתעדות את עדר הכבשים. (ת/7 תמונות 5 ו-6).

לא הצלחתי לחלץ מתוך התמונות את הכמות המדויקת הכבשים שצולמו, הן בשל צפיפות הכבשים והן בשל איכות התמונות. עם זאת, ניתן בוודאות לקבוע שמצולמים עשרות רבות של כבשים. הגם שעולה הרושם כי מצולמים פחות מ-78 כבשים. כאמור, לא ניתן לקבוע בוודאות את מספר הכבשים על בסיס התמונה, והנאשם לא הציג כל ראיה שיש בה כדי לסתור את הגרסה שמסר בהודעתו.

לאור האמור, ומשהובאו ראיות לכך שהנאשם החזיק 78 כבשים, מצאתי כי עובדה זו הוכחה, אף בהתעלם מכך שהנאשם הודה בעובדה זו במענה שנתן לכתב האישום.

25. חשוב להדגיש: **חלק מהכבשים שהוחזקו כן היו מסומנים**, שכן על פי הדוח שערך העד אהרון (ת/1), כ-20 כבשים כן היו מסומנים (כפי הנראה מדובר בהערכה כ-20, ולא בספירה מדויקת). הדברים גם עולים מהודעתו של הנאשם אשר ציין כי חלק מהכבשים שקנה כן מסומנים "איזה עשרים בערך" (ת/4 עמ' 2 ש' 9)

26. לאור כל האמור, ומשלא נערכה בדיקה מדוקדקת ביחס לכל אחד מהכבשים אם הוא מסומן, אם לאו, ובשים לב שבערך 20 מהם היו מסומנים על פי הנטען על ידי הנאשם, אני קובעת כי לכל היותר 58 כבשים לא היו מסומנים, הגם שיש אפשרות סבירה שכמות הכבשים הלא מסומנים היתה אף קטנה יותר, שכן עסקינן בהערכה בלבד.

27. הנאשם אישר בהודעתו (ת/4 עמ' 2 ש' 21) שלא חיסן את הכבשים ולא סימן אותם כי לדבריו אינו יוצא למרעה.

28. לאור כל האמור, אני קובעת כי הוכח בפני מעבר לכל ספק סביר שהנאשם החזיק במשקו כבשים שגילם מעל 10 חודשים, מבלי שחיסן אותם כנדרש ומבלי שחלק מהכבשים סומנו כנדרש. לגבי כמות הכבשים שלא סומנו,

אין נתון מדויק ובכל מקרה מספרם לא עלה על 58.

מחדלי חקירה

29. מסכימה אני עם ב"כ הנאשם כי היה מקום לבצע פעולות חקירה נוספות בתיק זה.

היה מקום לרשום את פרטיהן של שתי הנשים שהיו במקום ואף לגבות מהן עדות.

היה מקום לבחון את הרישום של הגמלים המסומנים כדי לאתר את בעליהם הרשומים ולגבות מהם עדות.

בדיקת הרישום של הגמלים המסומנים יכול והיתה אף מלמדת על גילם המדויק של הגמלים.

היה מקום גם לבדוק נתונים אודות הכבשים המסומנים.

היה מקום לספור את ראשי הצאן בכלל ואת אלו מתוכם שהיו מסומנים, שכן יש חשיבות למספר הראשים הלא מסומנים לעניין גובה הקנס.

היה מקום שעד התביעה יתעד במזכר את עצם העובדה שהוא צילם את בעלי החיים, וכן את הפעולות שעשה עם הצילומים (הורדת הקבצים, הדפסת התמונות וכו').

בהחלט ניתן וראוי היה להעמיק חקר בתיק זה, ואין מדובר בפעולות הדורשות מאמץ חקירתי רב.

30. אינני מסכימה עם ב"כ הנאשם כי הצטברותם של מחדלי החקירה יש בה כדי להביא לזיכויו של הנאשם, ולו מחמת הספק.

בית המשפט העליון קבע בע"פ 1826/14 רווית דוד נ' מדינת ישראל (4.8.14) כי אין במחדלי חקירה לכשעצמם כדי להביא לזיכויו של נאשם, אם הונחה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמתו.

ראו גם: ע"פ 8447/11 ערפאת סולימאן נ' מדינת ישראל (24.9.2012); ע"פ 6040/05 אסעד אלנבארי נ' מדינת ישראל (9.8.2006); רע"פ 2132/11 אברהם ארז נ' מדינת ישראל (20.3.2011).

ראו דברי בית המשפט העליון בע"פ 7659/15 **רוני זירר הרוש נ' מדינת ישראל** (20/4/2016):

"כידוע, שאלת קיומם של מחדלי חקירה נבחנת בשני שלבים. ראשית, הערכאה השיפוטית בוחנת את השאלה האם אכן התרחש מחדל חקירתי, כנטען בפניה, ורק אם המענה לשאלה זו הוא בחיוב, תבחן השאלה הנוספת, האם בשל אותו מחדל, נפגעה יכולתו של הנאשם להתמודד כראוי עם חומר הראיות שעמד נגדו, עד כי קיים חשש ממשי לקיפוח הגנתו, או לפגיעה בזכותו להליך הוגן. בחינה זו נעשית תוך שקלול המחדלים הנטענים אל מול התשתית הראייתית שהונחה בפני הערכאה הדיונית"

31. בפרשה שבפניי, על אף המחדלים, הוגשו לבית המשפט ראיות מספיקות שיש בהן כדי להוכיח את אשמת הנאשם מעבר לכל ספק, ביחס לכל אחת מהעבירות עליהן הועמד הנאשם לדין.

אין במחדלים כדי לפגוע ביכולתו של הנאשם להתמודד כראוי עם חומר הראיות שעמד נגדו.

כך למשל, הגם שלא נרשמו פרטיה של רועת הצאן, ולא נגבתה ממנה עדות, הרי שאין מדובר בעדה זרה לחלוטין לנאשם שלא ניתן לאתרה, אלא מדובר בבתו, ועל כן לו רצה הנאשם לזמנה למתן עדות לא היתה כל מניעה שיעשה כן.

הגם שראוי היה שעד התביעה יקפיד על רישום מזכר בכל הנוגע לצילום התמונות, להורדת הקבצים ולהדפסת התמונה, הרי שהעד נחקר על כך ארוכות על ידי ההגנה (עמ' 9 ש' 14 - עמ' 10 ש' 2), וחזר ואישר כי כל התמונות שהוגשו צולמו על ידו בעת האירוע. כך שגם מחדל זה לא הביא לכל פגיעה בהגנת הנאשם. לא מצאתי כל מקום לחשש כי חלילה מדובר באירוע אחר, או בתמונות מזויפות. אף ההגנה לא טענה זאת. לעניין הטענה שלא הוגשו התמונות המקוריות, אציין כי אין מדובר במסמך שלא הוגש לגביו המקור, אלא בהדפסת התמונות מתוך קובץ דיגיטלי.

זאת ועוד, הגם שעד התביעה לא בדק במחשבי המאשימה את רישום הגמלים המסומנים (בדיקה שהיתה יכולה לשפוך אור בין היתר ביחס לגילם של הגמלים), הרי שמספרי הרישום של הגמלים נמצאים בחומר החקירה. לו היה במספרי הרישום כדי לסייע להגנת הנאשם, למשל לצורך הפרכת הטענה כי גילם של הגמלים הוא מעל 3 חודשים, יכול היה הנאשם לבקש לקבל לידי את פרטי הרישום של אותם הגמלים ולעשות בהם שימוש להגנתו.

לא זו אף זו, תקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (סימון גמלים), תשכ"ב-1962 מחייבת את מחזיק הגמל להחזיק בידו את תעודת הרישום של הגמל.

אמנם ראוי היה שמלכתחילה פרטי הרישום של הגמלים היו נבדקים ומוכנסים לתיק החקירה, עם זאת, המחדל האמור לא גרם לאובדנה של הראיה, וההגנה אמורה להחזיק בנתונים מכח תקנה 2 כאמור, ובכל מקרה היתה יכולה לקבלה בנקל, לו רצתה בכך.

32. על כן, ועל אף המחדלים, לא מצאתי כי קיים חשש ממשי שקופחה הגנת הנאשם או שנפגעה זכותו להליך הוגן.

הודעת הנאשם - הודאת חוץ

33. הנאשם כמפורט לעיל, הודה בכל המיוחס לו.

34. ב"כ הנאשם הלן על כך שהודעת הנאשם (ת/4) נגבתה בשפה העברית (עמ' 15 ש' 31-30). כאמור, הודעת הנאשם (ת/4) הוגשה בהסכמת ההגנה. העד מר אהרון שגבה את ההודעה העיד כי הנאשם דיבר עברית, הבין את החשדות וענה לשאלות (עמ' 5 ש' 16).

הנאשם בחר שלא להעיד, ואין בפני כל ראיה לכך שהנאשם אינו דובר את השפה העברית או שלא הבין את אשר נשאל בחקירתו.

35. בחנתי את הודאת הנאשם "**בחינה פנימית**":

עיון בהודעת הנאשם מלמד כי היא בעלת משקל פנימי גבוה וכך גם מידת מהימנותה:

על פי ה"מבחן הפנימי", הנאשם בהודעתו, השיב תשובות ענייניות לשאלות שנשאל. ההודאה נמסרה באופן חופשי ומרצון, תוך מסירת גרסה מפורטת, הגיונית ומנומקת, הנאשם נטל אחריות והודה בכל המיוחס לו. ההודאה מנוסחת בצורה קולחת ויש בה תשובות ענייניות בעלות זיקה מהותית לאירוע שבגינו נחשד הנאשם, לרבות הסברים לסיבות שהובילו אותו לביצוע העבירות (למשל שלא ידע על התיקון לחוק הדורש סימון בשבב, שלא חיסן ולא הוציא היתרים

כי הצאן והגמלים אינם יוצאים משטח המשק וכו').

36. בחנתי את הודאת הנאשם "**בחינה חיצונית**":

בניגוד לטענת ב"כ הנאשם בחומר הראיות שהוגש לעיוני יש הרבה מעבר ל"דבר מה" נוסף שמאמת את תוכנה של הודאת החוץ של הנאשם.

ראו: י. קדמי, **על הראיות**, חלק ראשון, סימן עשירי "דבר מה נוסף", בעמוד 142-143:

"ראיית ה"דבר מה" אינה ראייה המסבכת את הנאשם בביצוע העבירה בה הודה בהודאת החוץ, אלא ראייה מאמתת בלבד, המשמשת אמת מידה לבחינת אמיתותה של ההודיה".

ראו ע"פ (עליון) 428/72 **בן לולו נ' מדינת ישראל** (24/12/17):

"כבר הוסבר בפסקי דין של בית משפט זה שכל המטרה של הראייה הנוספת המכונה "דבר מה" אינה אלא להראות שהנאשם לא בדה את הסיפור מליבו".

וגם ע"פ (עליון) 6613/99 **סמירק נגד מדינת ישראל** (04/03/02):

"להבדיל מדרישת הסיוע, אין ה"דבר מה" צריך להצביע על אשמת הנאשם, אלא די בראייה ישירה או נסיבתית מחוץ לדברי הנאשם בהודאתו שיש בה כדי לאשר במידת מה את תוכן ההודאה ולהצביע על אמיתותה... ככל שמשקלה העצמי-פנימי של ההודאה הוא גבוה על פי סימני האמת המתגלים בתוכה, כך קטן המשקל הנדרש ל"דבר מה".." ולהיפך..".

37. בעניינו של הנאשם, יש הרבה מעבר ל"דבר מה" נוסף, שכן מעבר להודאת הנאשם יש בתיק ראיות עצמאיות שמסבכות את הנאשם.

כפי שפורט באריכות לעיל, בתיק זה העיד מר אהרון, עובד יחידת הפיצו"ח במשרד החקלאות אשר הבחין בשטח בגמלים ובצאן. בעלי החיים תועדו, רועת הצאן קשרה את הנאשם לאירוע, הנאשם התייצב במקום ולקח אחריות בשיחתו עם אהרון. ישנם מסמכים המלמדים על העדר היתרים, ואף בחלק לא מבוטל מהעובדות, הנאשם הודה בעת המענה שניתן לכתב האישום.

ראיות אלו, מאשרות את מרבית התשתית העובדתית הנלמדת מהודאת הנאשם, ומסירות כל חשש מלבי, שמא ההודיה הינה פרי דמיונו של הנאשם ומסיבה כלשהי הודה בעבירות אותן לא ביצע או מסר נתונים שאינם נכונים. יודגש, כי "דבר מה" לא חייב שיהיה ביחס לכל אחת מהעובדות המפורטות בכתב האישום.

38. לא זו אף זו, הנאשם, כאמור, בחר שלא להעיד במשפטו.

סעיף 162(א) רישא לחסד"פ לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 קובע, כי "הימנעות הנאשם מלהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע". אם בכוחה של הימנעות מלהעיד לשמש סיוע - בוודאי שיש בה כדי לשמש "דבר מה" ו"דבר לחיזוק" (י. קדמי, על הראיות, חלק ראשון, בעמוד 309).

הגם שבעבר נקבע בפסיקה כי הימנעות מלהעיד לא תוכל לשמש "דבר מה" להודאת החוץ, בפסק הדין ע"פ (עליון) 4142/04 מילשטיין נגד מדינת ישראל (14/12/06) נקבעו 3 אמות מידה הפותחות פתח צר ומצומצם לאפשרות חריגה מהכלל האמור.

"ראשית, תנאי חיוני הינו כי ההודאה הינה בעלת משקל פנימי גבוה במיוחד... שנית ביכולתו של בית המשפט, על סמך מכלול נסיבות החיצוניות להודאה, לשלול - במידת הוודאות האפשרית - את האפשרות שמא הנאשם פעל מתוך לחץ "פנימי" אשר הביא אותו לידי כך שייטול על עצמו אחריות לביצוע מעשה שלא עשה או שלא נעשה כלל ולבסוף על בית המשפט לוודא העדרן של אינדיקציות כלשהן העשויות להצביע על כך ששתיקתו של הנאשם בבית המשפט, ולא רק הודאתו בחקירה, נובעת מלחץ כלשהו, פנימי או חיצוני, ולחלופין, עליו לבחון האם קיימות ראיות כלשהן ביחס למניע לשתיקתו של הנאשם ובאשר לנסיבותיה של שתיקה זו, אשר הגם שאין בכוחן לשמש כשלעצמן "דבר מה נוסף", הן מאפשרות לפוגג את הערפל בעניין זה."

בעניינו של הנאשם כאמור, קבעתי כי הודאתו היא בעלת משקל פנימי גבוה, אין כל אינדיקציה כי הנאשם פעל מתוך לחץ פנימי עת מסר את הודאתו בעת החקירה, וכן אין כל אינדיקציה ללחץ פנימי או חיצוני אשר הביא את הנאשם להימנע מלהעיד במשפטו.

משכך, בנסיבות שבפני, ניתן לראות בהימנעות הנאשם מלהעיד במשפטו "דבר מה" נוסף להודאת החוץ.

כל זאת, **למעלה מן הצורך** שכן, גם ללא "דבר מה" זה, הובאו די והותר ראיות מעבר להודאת הנאשם.

לא הונחה תשתית בסיסית להוכחת טענת אכיפה בררנית

39. ב"כ הנאשם טען לאכיפה בררנית בכך שלא ננקטו הליכי אכיפה כנגד רועת הצאן, על אף שהיא זו שנכחה במקום האירוע עם בעלי החיים, היא לא נחקרה ולא הוגש נגדה כתב אישום.

40. לעניין אכיפה בררנית, אין לי אלא להפנות לדברי בית המשפט העליון ב בע"פ 7659/15 **רוני זירר הרוש נ' מדינת ישראל** (20/4/2016):

"החלטת רשויות התביעה להעמיד לדין פלוני ולהימנע מהגשת כתב אישום נגד אלמוני, החשוד במעורבות באותה פרשה, אינה מלמדת, בהכרח, על קיומה של אכיפה בררנית. על הטוען לכך להראות כי ההבחנה בין החשודים המעורבים באותו אירוע מבוססת על שיקולים זרים, גישה שרירותית, מטרה פסולה, וכיוצא באלה... יחד עם זאת, יש לזכור כי שיקול דעתה של התביעה בשאלת ההעמדה לדין הוא רחב, גם אם עליה להפעילו בצורה שוויונית ככל הניתן. יפים לענייננו דבריו של השופט ע' פוגלמן בעניין פרץ:

"פרשות נבדלות זו מזו במאפייניהן ובנסיבותיהן, והדין וההלכה הפסוקה מתירים לרשויות מרחב תמרון נכבד בהיבטים הנוגעים לאכיפה הפלילית, בכפוף לכך שהתובע קיבל החלטתו תוך שקילת השיקולים הרלוונטיים ושיקולים אלה בלבד, ושפעל בתום לב, בהגנות, ללא הפליה ובסבירות [...] בדל"ת אמות שיקול דעת זה, עשויה הרשות לבכר להימנע מלהעמיד לדין אדם זה או אחר מטעמים טובים

ועניינים. התביעה יכולה להביא בגדר שיקוליה שיקולים שונים הנוגעים לאינטרס הציבור; לשאוף למקד את אכיפתה במקרים חמורים; ושיקולים נוספים כיוצא באלה. סדרי עדיפויות באכיפה הם שיקול לגיטימי [...] על כן, אכיפה בררנית אינה היפוך של אכיפה מלאה. למעשה, בשל מחסור אינהרנטי במשאבים אנושיים וחומריים, אכיפה מלאה אינה מעשית ואינה אפשרית. הבעיה באכיפה הבררנית אינה טמונה אפוא בהיותה חלקית, אלא בפגמים הקשורים בהפעלת שיקול הדעת של רשויות האכיפה" ..

זאת ועוד. על המבקש לטעון לקיומה של אכיפה בררנית להציג תשתית עובדתית מבוססת, התומכת בטענתו זו, ואין מדובר בנטל פשוט "...

41. בעניינו, הנאשם לא עמד כלל בנטל הרובץ לפתחו כדי לבסס את טענתו בדבר אכיפה בררנית.

אציין כי על פניו, ברור כי התשתית הראייתית כנגד הנאשם שונה באופן מהותי מזו שקיימת כלפי רועת הצאן, ודי בכך כדי להצדיק את השוני בהליכי האכיפה שננקטו ביחס לשניהם:

על אף נוכחות רועת הצאן במקום, במועד האירוע, אין כל אינדיקציה לכך שבמועד האירוע בוצעה הובלה של בעלי חיים (אין כל אינדיקציה לכך שרועת הצאן הובילה את בעלי החיים אל מחוץ למשק), ההובלה המיוחסת לנאשם בכתב האישום היא כאמור לא ממועד האירוע, אלא ביחס למועד בו רכש את בעלי החיים.

יתר העבירות שבכתב האישום מיוחסות לנאשם מכח היותו המחזיק של בעלי החיים, ולא מעצם הימצאות במקום בעת הגעת העד. הראיות שהוצגו, מלמדות על כך שהנאשם הוא המחזיק של בעלי החיים, ולא רועת הצאן שנכחה במקום.

סוף דבר

42. הנאשם הודה בהודעתו בכל המיוחס לו. ההודעה הוגשה בהסכמה ולאחר בחינה פנימית וחיצונית של ההודעה מצאתי ליתן לה משקל רב.

43. בנוסף להודעת הנאשם, קיימות ראיות רבות נוספות בדמות עדותו של עד התביעה אהרון, עדות אשר זכתה לאמוני המלא -מסמכים שערך, תמונות שצילם ומסמכים נוספים שהוגשו בהסכמה.

44. הנאשם בחר שלא להעיד, ובכך למעשה יש חיזוק נוסף לתשתית הראייתית שהוצגה.

45. אין במחדלי החקירה שהיו בתיק זה כדי לקפח הגנת הנאשם או לגרום לו עיוות דין.

46. הנאשם לא עמד בנטל הרובץ לפתחו לבסס טענתו בדבר אכיפה בררנית.

47. נוכח כל האמור, שוכנעתי מעבר לכל ספק סביר שהנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום. ישנה הסתייגות אחת והיא ביחס למספר הכבשים שלא סומנו. שכן כ- 20 מתוכם לערך היו מסומנים. על כן,

ומחמת הספק ביחס לכמות הכבשים אשר לא סומנו, ובשים לא שלא נעשתה בדיקה מדוקדקת מי מהכבשים מסומנים ומי לא, ולמען הזהירות אני מרשיעה את הנאשם בעבירה זו רק ביחס ל- 40 כבשים בלבד.

זכות ערעור כחוק

ניתנה היום, י"ט אלול תשפ"ב, 15 ספטמבר 2022, במעמד הצדדים